

2. Горюнова Л. В. Теория и практика формирования музыкальной культуры младшего школьника: автореф. дис. ... д-ра пед. наук. – М., 1991.

3. Глинский Б. А. Моделирование как метод научного исследования. – М., 1965.

4. Даль В. И. Толковый словарь русского языка. – М., 2005.

5. Музыкальное образование в школе. – М., 2001. – С. 122.

6. Надолинская Т. В. Игры-драматизации на уроках музыки в начальной школе. – М., 2003; Игры-драматизации на уроках в школе. 5–8 классы. – Ростов н/Д., 2012.

7. Современный словарь иностранных слов. – СПб., 1994. – С. 388.

8. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии. – М., 1998. – С. 15.

9. Талызина Н. Ф. Теоретические проблемы программированного обучения. – М., 1969.

10. Уемов А. И. Логические основы метода моделирования. – М., 1971.

Стаття надійшла до редакції 23 серпня 2013 року

Надолинская Т. Игровые педагогические технологии в профессиональной деятельности педагога-музыканта

Статья посвящена актуальному аспекту исследования игровых педагогических технологий в теоретико-методологическом контексте, рассматриваются сущность, уровни, компоненты, специфика, реализации игрового моделирования в музыкальной деятельности педагога-музыканта.

Ключевые слова: игра, педагогическая технология, модель, игровое моделирование, профессиональная деятельность, педагог-музыкант.

Nadolinskaya T. Game educational technologies in the professional activity of a teacher-musician

Article is devoted to the actual aspects of the research of game pedagogical technologies in theoretical – methodological context, the essence, levels, components, specificity, realizations of game modeling in musical activity of the teacher-musician are considered.

Keywords. Game, pedagogical technology, model, game modelling, professional work, the teacher-musician.

УДК 372.878

Зоя Еманова,
канд. пед. наук, учитель музыки
Українського коледжу імені В. О. Сухомлинського (м. Київ)

ДИТЯЧЕ ВИКОНАВСТВО НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ПЛАНУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ

У статті розкрито досвід планування та оцінювання діяльності молодших школярів на уроках музичного мистецтва в загальноосвітньому навчальному закладі експериментального типу. На думку автора, успіх дитячого виконавства в умовах уроку музики залежить від правильного добору музичного матеріалу та уміння планувати зміст і етапи роботи над ним. Важливою є мотивація учнів, що досягається завдяки безбальній системі оцінювання музичних результатів.

Ключові слова: дитяче виконавство, музична діяльність, репертуар, планування, мотивація, безбальне оцінювання.

Виконавство на уроках музичного мистецтва сприяє підтримці стійкого інтересу дітей до музики й усього, що пов'язане з музикою. А вдало організовані спів, інструментальне музикування та музичні рухи в поєднанні з яскравим прикладом учителя захоплюють дітей, спрямову-

ють їхню природну активність у річище творчості. Практична ж мета виконавських видів діяльності полягає у прищепленні дітям навичок живого спілкування з музикою в колективі однолітків і дорослих. Проблема музичного виконавства учнів була предметом досліджень

Д. Кабалецького, О. Ростовського, Л. Хлебникової, Л. Масол, Т. Завадської та ін. і залишається актуальною сьогодні, оскільки нові програми й вимоги до учнів спричиняють пошук нових підходів до організації виконавської діяльності школярів на уроках музики й оцінювання їхніх результатів, що й зумовило **мету** написання цієї статті.

Відомо, що у сфері музики основою виконавства і творчості є репертуар. В умовах загальноосвітньої школи мова йде про той репертуар, який звичайні діти здатні сприйняти, усвідомити й самостійно виконати. Тому основними критеріями для планування уроків музичного мистецтва є доступність засвоєння музичних знань та умінь. Варто також врахувати специфіку роботи над кожним музичним твором для виконання, що передбачає певну поетапність (ознайомлення – розучування – робота над виконавськими нюансами – закріплення), цього аж ніяк не втиснеш у один-два уроки! Тому в нинішньому навчальному році в Українському коледжі імені В. О. Сухомлинського розпочато невеличкий експеримент – розробка такого планування, яке повністю відповідало б музичній специфіці роботи над репертуаром в умовах класно-урочної системи. За цією системою упродовж чверті уроків бажано вивчати:

- дві-три нескладні співанки;
- дві різнохарактерні пісні (одна з яких передбачає виконання в хоріводі, або з елементами евритмії, або із залученням простих танцювальних рухів тощо);
- твір для слухання, сприймання (за можливості – із подальшим співвиконанням засобами звучних жестів, рухливих ігор та імпровізацій, підспівування тощо).

Вивчений репертуар доцільно закріпити на уроці, у ході якого всі твори об'єднано єдиною темою або сюжетом (див. табл. 1).

Таблиця 1

ПРИКЛАД ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ НАД МУЗИЧНИМ РЕПЕРТУАРОМ (З КЛАС, І ЧВЕРТЬ)

Тема: «Музичні мандрівки із казковими героями».

Поняття: основні музичні характеристики (пісенність – танцювальність – маршовість).

Репертуар:

- > О. Масютіна – О. Вратарьов. Гімн коледжу (Пісня про коледж);
- > С. і О. Желєзнови – З. Еманова. Прогулянка зоопарком;
- > З. Еманова. Папуга-мандрівник;
- > Р. Щедрін. Ранок. Жар-птиці та Цар-дівця. Цар Горох (з балету «Горбоконик»);
- > Й. Гайдн. Дитяча симфонія, I ч. – Allegro;
- > Інст. композиція на тему «Дитячої симфонії»;

- > М. Ланда – С. Васильєв. Пісенька Ньюші (з м/ф «Смішарики»);
- > М. Ланда – С. Васильєв. Кругла пісенька.

№	Дата	Зміст уроків	Примітка
1		С. і О. Желєзнови. <i>Прогулянка зоопарком</i> (ознайомлення, розучування). З. Еманова. <i>Папуга-мандрівник</i> (ознайомлення, розучування). О. Масютіна. <i>Гімн коледжу</i> (слухання, сприймання, розучування).	
2		С. і О. Желєзнови. <i>Прогулянка зоопарком</i> (робота над вик. нюансами, розспівування). З. Еманова. <i>Папуга-мандрівник</i> (робота над вик. нюансами). О. Масютіна. <i>Гімн коледжу</i> (робота над вик. нюансами).	
3		С. і О. Желєзнови. <i>Прогулянка зоопарком</i> . З. Еманова. <i>Папуга-мандрівник</i> (розспівування, робота над вик. нюансами). Р. Щедрін. <i>Ранок. Жар-птиці, Вихід і Варіації Цар-дівці, Вихід Царя</i> . (слухання, сприймання). О. Масютіна. <i>Гімн коледжу</i> (ескізне виконання).	Відеокліп з фрагментами балету Р. Щедріна «Горбоконик»
4		С. і О. Желєзнови. <i>Прогулянка зоопарком</i> . З. Еманова. <i>Папуга-мандрівник</i> (розспівування, закріплення). М. Ланда – С. Васильєв. <i>Кругла пісенька</i> (ознайомлення, розучування). О. Масютіна. <i>Гімн коледжу</i> (ескізне виконання).	
5		М. Ланда – С. Васильєв. <i>Пісенька Ньюші</i> (розучування, розспівування). М. Ланда – С. Васильєв. <i>Кругла пісенька</i> (робота над вик. нюансами). Інст. комп. на тему «Дитячої симфонії» (ознайомлення, розучування).	Відеокліп з фрагментом м/ф «Рояль» (з мультсеріалу «Смішарики»)
6		М. Ланда – С. Васильєв. <i>Пісенька Ньюші</i> (розспівування, робота над вик. нюансами). М. Ланда – С. Васильєв. <i>Кругла пісенька</i> (робота над вик. нюансами). Інст. комп. на тему «Дитячої симфонії» (робота над вик. нюансами).	

7	<p>Й. Гайдн. <i>Дитяча симфонія</i> (слухання, сприймання). М. Ланда – С. Васильєв. <i>Пісенька Ньюші</i> (розслідування, робота над вик. нюансами). М. Ланда – С. Васильєв. <i>Кругла пісенька</i> (робота над вик. нюансами). Інст. комп. на тему «<i>Дитячої симфонії</i>» (робота над вик. нюансами, закріплення).</p>	<p>Відеокліп з фрагментом «Дитячої симфонії» Й. Гайдна (I частина) у виконанні оркестру з дитячими інструментами</p>
8	<p>Підсумковий тематичний урок (закріплення вивченого репертуару).</p>	<p>Відеокліпи з фрагментами м/ф «Путь в приличное общество» та «Рояль» (з мультсеріалу «Смешарики»)</p>

Проте будь-яке планування втрачає сенс без основи музичної діяльності дітей – мотивації. Окремі аспекти розв'язання проблеми мотивації дитячого виконавства висвітлено у працях вітчизняних (Т. Завадська, Г. Падалка, Г. Побережна та ін.) та зарубіжних (Л. Бочарьов, Е. Сайклер, Т. Тютюнникова та ін.) науковців. Так, озаймовившись із результатами їхніх досліджень, мотивацію можна означити як *розуміння, усвідомлення потрібності, корисності та важливості тієї діяльності, якою займаєшся в духовному й матеріальному аспектах. У контексті музичного виконавства молодших школярів основою мотивації в духовному аспекті є отримання насолоди, радості, задоволення, емоційний сплеск, самовираження. У матеріальному ж аспекті основою мотивації є оцінка дорослого та однолітків (див. рис. 1).*

Рисунок 1

У духовному аспекті музичну діяльність учнів мотивують різноманітні ігрові прийоми та методи, художнє, емоційно наповнене і виразне слово вчителя, гумори-

стичні моменти тощо, які більш детально розписано в авторській розробці сюжетного уроку на тему «Музична мандрівка з папугою Агою» (див. додаток 1).

Щодо матеріального аспекту мотивації діяльності учнів варто зазначити, що в колегі впродовж багатьох років діє система безбального оцінювання успіхів молодших школярів. Так, для учнів оцінка в балах замінюється відповідною якісною вербальною (див. табл. 2).

Таблиця 2

**ОЦІНЮВАННЯ МУЗИЧНО-ТВОРЧИХ ДОСЯГЕНЬ
МОЛОДШИХ КОЛЕЖАН**

Бали	Відповідна вербальна оцінка
12	«Бездоганно!», «Неперевершено!», «Справжній музикант!»
11	«Чудово!», «Прекрасно!»
10	«Супермолодець!», «Суперрозумничок (-ка)!»
9	«Молодець!», «Розумничок (-ка)!»
8	«Добре», «Пристойно»
7	«Можеш краще»
6	«Будь уважнішим (-ою)», «Будь стараннішим (-ою)»
5	«Попрацюй іще», «Довчи»
4 і менше	«Погано», «Несподівано прикро»

Але така система має місце лише на сторінках учнівських щоденників, а як же бути з журналами та семестровими відомостями в умовах безбального оцінювання? Тут дедалі більшої актуальності набуває питання розробки мотиваційної шкали оцінювання діяльності учнів на уроках музичного мистецтва (див. табл. 3). Науковим підґрунтям такої шкали є проєктивна програма Т. Е. Тютюнникової «Вчимося творити. Музикування з дітьми молодшого віку», у змісті якої «мотивацію діяльності дітей» виділено окремою графою (поряд із завданнями, музичним матеріалом, засобами, прийомами та способами освоєння музичних знань). Детальне вивчення й часткове впровадження цієї програми в практичній роботі з молодшими колежанами дозволяє виокремити три рівні сформованості мотивації музичної діяльності:

- внутрішня мотивація (відповідна оцінка «В» – відмінно);
- перехідний рівень (відповідна оцінка «Д» – добре);
- зовнішня мотивація (відповідна оцінка «Н» – нормально);

Основними критеріями у визначенні цих рівнів є активність дитини на уроці, її захопленість творчим процесом і зацікавленість музикою та всім, що пов'язане з музикою.

Таблиця 3

МОТИВАЦІЙНА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ МУЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНЯ

Оцінка	Відповідні рівні мотивації	Критерії (та показники) рівнів мотивації музичної діяльності дитини
«В» Відмінно	Внутрішня мотивація	Активність (бажає самостійно взаємодіяти з музикою і поза уроками музичного мистецтва). Захопленість (не просто отримує задоволення, а й має потребу в музично-творчих самовиявах). Зацікавленість (має інтерес до спільної музичної діяльності з однолітками та дорослими).
«Д» Добре	Перехідний рівень	Активність (виявляє спрямованість до самостійних музичних дій). Захопленість (отримує задоволення від самого процесу активної взаємодії з музикою у співі, мовленні, рухах, звучних жестах, пантомімі та музикуванні). Зацікавленість (має інтерес до музики як до засобу творчого самовияву).
«Н» Нормально	Зовнішня мотивація	Активність (включається у процес активної взаємодії з музикою засобами співу, мовлення, рухів, звучних жестів, пантоміми та музикування). Захопленість (отримує задоволення від гри, приводом для якої є музика). Зацікавленість (проявляє нетривалий інтерес до музики, як до чогось нового, ще незвіданого).

Наведемо розробку уроку в 3-му класі, що демонструє можливості організації виконавської діяльності учнів, яка може бути присутня на всіх етапах уроку.

Додаток 1

МУЗИЧНА МАНДРІВКА З ПАПУГОЮ АГОЮ

Мета уроку: закріпити поняття пісенності, танцювальності та маршовості як трьох основних музичних характеристик засобами безпосередньої взаємодії дітей один з одним та з учителем на матеріалі дитячої й класичної музики.

Завдання уроку: навчальні – вчити розрізняти на слух різну за характером музику вербальними та невербальними засобами; розширити уявлення про балет як

вид музично-танцювальної вистави; фрагментарно ознайомити з балетом Родіона Щедріна «Горбоконики»; *розвивальні* – розвивати музичний слух (звуківисотний, тембровий), чуття ритму і співацькі навички (чистоту інтування); розвивати слухацьку увагу; *виховні* – виховувати почуття згуртованості засобами хороводної інтерпретації пісень; виховувати любов до музики за принципом її зв'язку життєвим досвідом дитини.

Репертуар: «Прогулянка зоопарком» (музика і слова невідомого автора, адаптований варіант З. Еманової), «Папуга-мандрівник» (музика і вірш З. Еманової), «Вігальна хороводна» (музика Л. Кіндрат, вірш М. Гоголь, адаптований варіант З. Еманової), «Навіть неприємність не засмутить нас» (музика Б. Савельєва), фрагменти фільму-балету «Горбоконики»: «Ранок», «Жар-птиця», «Вихід і Варіації Цар-дівичи», «Вихід Царя» (музика Р. Щедріна, постановка Н. Риженко), караоке з піснею «Неприятность эту мы переживём» (музика Б. Савельєва, вірш А. Хайта, режим доступу в мережі Інтернет).

Обладнання: фортепіано, телевізор, DVD-програвач, DVD-диск з відеокліпами до уроку, іграшковий папуга, зображення тварин (слоник, зебра, жирафа), портрет композитора Родіона Щедріна.

Учитель. Доброго дня, діти! Сьогодні урок мені допомагатиме вести мій яскравий друг – папуга на прізвисько Ага, який для початку пропонує познайомитися і намалювати себе, тільки не олівчиками, не ручками і не фарбами, а власними голосочками; дивіться і слухайте, як...

1. Вокально-ігрова вправа «Малюємо голосочками».

Учитель в одній руці тримає іграшкового папугу, а іншою рукою «обмальовує» контур іграшки знизу – вгору – вниз, супроводжуючи цей рух голосом за допомогою прийому гліссандо на звуки «у» чи «о». За повторенням разом із учителем контур іграшки таким же чином «обмальовують» і учні.

Учитель.

*Наш Ага – завзятий мандрівник:
Скрізь буває, усе про всіх знає,
Вулицями міста ледве не щодня літає,
І навіть знайшов собі улюблену місцину –
Зелений парк, де мешкають тварини.*

Дітки, підкажіть, як парк цей називається?.. (Зоопарк). Правильно! Ага запрошує всіх на прогулянку зоопарком.

*Тож рівенько ставайте, долоньки в кулачки збирайте
і з музикою рівним кроком до зоопарку вирушайте!*

2. Ігрова співанка з рухами «Прогулянка зоопарком».

Під маршовий вступ учні ритмічно й безшумно (на що учителю варто звернути додаткову увагу) крокують на місці й зупиняються одночасно із закінченням вступу. На слова учителя: «Зупинились... Подивились... І побачили...», діти, приклавши долоньки «картузиком» над брівками, вдивляються вправо-вліво, знаходячи поглядом певну тварину (наприклад, зебру, зображення якої демонструє вчитель); співають про цю тварину, показують на собі ті частини тіла й обличчя, на яких (у випадку із зеброю) є смужки (на голові, на животі, на щоках, на спині, і на вушках, на колінцях, і на носі, на носочках). Про кожну наступну тварину діти співають у різних тональностях за принципом розспівки (по напівтонах від Ре-мажору до Фа-мажору). Послідовність показу частин тіла й обличчя бажано залишати незмінною. За останнім разом діти співають про папугу, який увесь вкритий пір'ям.

Учитель. Ось так доріжками зоопарку наш Ага полюбляє гуляти. А ще йому до вподоби на волі літати, пригоди шукати й пісеньку співати про себе веселого, гарного та завзятого. Пісеньку цю ви добре знаєте. Нагадайте, будь ласка, яким же голосочком слід співати від імені маленького, легенького папуги, що літає високо в небі? (*Легким, тоненьким, ніжним, високим, тихеньким тощо*). Для вас цю пісеньку заграю й заспіваю, а ви мені допомагайте, своїми тоненькими, ніжними, високими голосками тихенько підспівуйте.

3. Пісенька «Папуга-мандрівник».

Учитель працює з дітьми над піснею, орієнтовно, у такому порядку: 1) виконує пісню під власний супровід (чи фонограму) від початку до кінця, спонукаючи дітей до підспівування; 2) настроює дітей на перший звук мелодії; 3) найсміливішим учням пропонує виконати фрагменти пісні соло з використанням ігрового прийому «Впізнай за голосом», після чого діти усім класом виразно виконують пісню від початку до кінця. По закінченні виконання учитель акцентує увагу дітей на таких музичних характеристиках, як пісенність і танцювальність, що притаманні виконаній пісеньці.

Ігровий прийом «Впізнай за голосом» використовується з метою розвитку в дітей тембрового слуху, урізноманітнення процесу розучування пісенного матеріалу і прослуховування дітей соло та в великих ансамблях. Серед учнів обирається перший соліст, який виконує фрагмент пісні (скажімо, перший куплет), після чого підходить до вчителя, розвертається спиною до класу й закриває оченята. Другий куплет педагог жестом пропо-

нує виконати іншій дитині – другому солісту, а перший соліст визначає на слух, кому ж з однокласників належить голос. За таким же принципом другий соліст впізнає на слух голос третього соліста, а третій – голос четвертого тощо. Солістів можна також обирати не по одному, а по два, три, чотири (водночас закріплюючи поняття «дует», «тріо», «квартет»).

Учитель. Одного разу папуга Ага шукав собі пригоди в дощову погоду. Летить під дощем, промок до самих кінчиків пір'їнок та шукає, де б сховатися від мряки. І тут на шляху йому стає величезний, красивий будинок, з дахом у формі купола та з ліпними стінами. «Зачекаю сонечка в цьому будинку», – подумав папуга, хутко залетів досередини й здивувався тій красі, яку побачив: довжелезний коридор з червоними килимами, позолоченими колонами та кришталевими дзеркалами. А по центру коридору – двері. Зазирнув Ага у шпаринку тих дверей і побачив величезну залу з величезною сценою; з-під сцени музика лунає, під музику артисти безмовно танцюють, а глядачі їм вдячно аплодують. Дітки, як ви гадаєте, куди ж потрапив Ага?.. (*До театру на балет*). А як ви розумієте, що таке балет?.. (*Це вистава, в якій усі персонажі рухаються і танцюють під музику, не промовляючи ні слова*). Ось так, ховаючись від дощу, наш папуга побачив казковий балет, що має назву «Коник-Горбоконики». Ви, напевно, з казочкою цієї знайомі і з книжок, і з мультиків, а сьогодні ще й музику до неї почувсте та побачите на власні очі, як артисти балету танцюють. Ми переглянемо три фрагменти з цього балету: «Ранок», «Жар-птиця та Цар-дівця» і «Цар-Горох». Із почутого і побаченого визначте, будь ласка, яка за характером музика кожного фрагмента: в якому – танцювальна, в якому – пісенна, а в якому – маршова? Увага на екран...

4. Відеокліп: «Ніч», «Цар Горох», «Золоті рибки» (фрагменти з фільму-балету «Горбоконики»).

По закінченні перегляду вчитель уточнює разом із дітьми, що:

> музика з фрагмента «Ранок» – танцювальна за характером, оскільки вона спонукає артистів балету до виконання прудких, моторних і швидких рухів.

> музика з фрагмента «Жар-птиця та Цар-дівця» – пісенна за характером, оскільки вона мелодійна та лагідна, дуже схожа на колискову, і спонукає артисток балету до виконання плавних, спокійних, дуже повільних рухів;

> музика з фрагмента «Цар Горох» – маршова за характером, оскільки вона чітка та ритмічна, і в самому балеті під цю музику відображено ходу царя верхи (варто також звернути увагу дітей на те, що маршовість у

цьому фрагменті не дуже серйозна, трішки глузлива та насмішувата);

Учитель. Музику до балету «Горбоконик», фрагмент якого ми щойно переглянули, написав відомий російський композитор Родіон Щедрін (*демонструє портрет композитора*). Нині він уже старенький дідусь, мешкає в Росії. А балет цей написав ще в молоді роки спеціально для діток, таких, як ви.

Поки наш папуга крізь шпарину дивився і слухав казковий балет, на вулиці скінчився дощик, засяяло ясне сонечко, повіяв теплий вітерець. Тоді й вирішив Ага залишити театр і помандрував далі. Летить високо в небі, аж раптом бачить: по землі сонячна стежка стелиться, а тією стежкою діти йдуть і лагідну пісеньку ведуть (*награв на фортепіано мелодію «Вітальної хороводної» пісні*). Любі мої учні, а вам ця пісенька знайома?.. А що за діти цю пісеньку ведуть, і куди сонячна стежка їх веде?.. (*Колежани, а сонячна стежка веде їх до колежу*). Тож запрошую усіх зробити сонячну стежку просто тут, у класі, і виконати ласкаву пісеньку в хороводі; ставайте біля своїх місць, за ручки беріться, красиво виходьте та утворюйте два кола: по центру – маленьке, а зовні – велике.

5. «Вітальна хороводна» пісня.

Учитель збирає дітей у два кола й уточнює такі моменти хороводу:

- > спів супроводжуємо спокійними, безшумними та розміреними кроками на носочках;
- > кружляючи вітриком навколо себе й водночас співаючи, стараємось не розпоршувати звук;

> на слова: «...ведемо; ...заспівав; ...йде» зупиняємось і рухами рук вітаємось із сонечком, вітриком та колежем.

Перед початком хороводу бажано нагадати, що закінчення фраз співаються тихіше, а також настроїти дітей на перший звук пісні (тоніку) а'капела. За необхідністю, можна також проспівати окремі фрази а'капела.

По закінченні хороводу діти кланяються і сідають на місця, а вчитель акцентує їхню увагу на тому, що у виконаному хороводі зустрілись дві музичні характеристики: пісенність і танцювальність.

Учитель. Колежани сонячною стежкою йшли та до колежу на урок музики прийшли. А за ними слідом папуга Ага прилетів і до вчительки на піаніно сів та й розказує, як зоопарком він гуляв, пісеньку про себе гарного співав, шукав пригоди в дощову погоду й у театрі побував, де побачив відомий казковий балет, що має назву... («Горбоконик»). А ще й у вас, симпатичних діточок, ласкаву пісеньку хороводити навчився. Проте дві найулюбленіші справи так і не зробив, тому й до нас на урок музики прилетів.

*Папуга любить мультики переглядати
І в караоке разом з друзями співати.*

*Дві справи ці ми об'єднаймо,
З мультфільму пісню заспіваймо!*

Увага на екран...

Відеокліп з караоке на пісню «Неприятность эту мы переживём». Школярі виконують пісню в українському перекладі («**Навіть неприємність не засмутить нас**») під фортепіанний акомпанемент педагога.

Висновок. Сучасний урок музичного мистецтва неможливий без активної безпосередньої участі учнів у творенні музики засобами елементарного виконавства. Перспективними в цьому контексті стають креативність учителя в реалізації програмових завдань і добір навчального репертуару, а також система безбального оцінювання, що сприятиме гармонійному і здоровому розвитку дітей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бочкарев Л. Л. Психология музыкальной деятельности. – М. : Изд. дом «Классика-XXI», 2008. – 352 с., илл.
2. Завадская Т. Н. Формирование музыкально-эстетического опыта младших школьников : дисс... канд. пед. наук: 13.00.01. / Киевский педагогический институт имени М. П. Драгоманова. – К., 1993. – 195 с.
3. Падалка Г. М. Учитель, музыка, діти. – К. : Муз. Україна, 1982. – 144 с.
4. Побережная Г. И. Музыка в детской душе : книга для родителей. – К., 2007. – 80 с.

5. Сайклер Э. Творческое музицирование – основная тенденция музыкального воспитания XX века // Из истории музыкального воспитания : хрестоматия / сост. О. А. Апраксина. – М. : Просвещение, 1990. – С. 198–200.

6. Тютюнникова Т. Э. Видеть музыку и танцевать стихи... Творческое музицирование, импровизация и законы бытия. – М. : Едиториал УРСС, 2003. – 264 с.

Додаток 2

Вітальна хороводна

музика Л. Кіндрат, вірш М. Гоголь,
адаптований варіант З. Еманової

Грайливо, легко

Грайливо, легко

cm d° G cm

cm G cm B Es

Со-няч-но-ю стеж-ко-ю ми йде-мо і лас-ка-ву пі-сень-ку
B Es C fm7 B Es cm7

ве-де-мо, лю-бий дру-же, со-не-чко, лоб-рий день,
fm7 cm/G G7 C G cm

ти прий-ми ві-тан-няч-ко від ді-тей! від ді-тей!

1. Сонячною стежкою ми йдемо,
І ласкаву пісеньку ведемо.

Діти, тримаючись в колах за руки, ритмічною повільною ходою супроводжують спів (внутрішнє маленьке коло водить хоровод вліво, а зовнішнє – вправо).

Любий друже, сонечко, добрий день!

Зупинившись й розвернувшись обличчями всередину кола, діти піднімають руки догори й ритмічно махають ними – вітаються з сонечком.

Ти прийми вітаннячко від дітей!

Привітавшись із сонечком, діти складають руки навхрест на грудях.

2. Вітер між деревами закружляв,
Разом з нами пісеньку заспівав.

Стоячи на місцях, діти виконують руками рух «моторчик» і водночас кружляють кожен навколо себе.

Любий друже, вітрику, добрий день!

Зупинившись й розвернувшись обличчями всередину кола, діти піднімають руки догори й ритмічно вітаються з вітриком (так само, як і з сонечком).

Ти прийми вітаннячко від дітей!

Привітавшись із вітриком, діти складають руки навхрест на грудях.

3. До колежу стежечка нас веде,
А ласкава пісенька поруч йде.

Діти, взявшись за руки, супроводжують спів ритмічною повільною ходою, змінивши її напрям (внутрішнє маленьке коло водить хоровод не вліво, а вправо, а зовнішнє – навпаки, вліво).

Наш колеж, ріднесенький, добрий день!

Зупинившись й розвернувшись обличчями всередину кола, діти ритмічно вітаються з колежем (махаючи руками на рівні грудей).

Ти прийми вітаннячко від дітей!

Привітавшись із колежем, діти складають руки навхрест на грудях і кланяються всередину кола.

Стаття надійшла до редакції 24 листопада 2013 року

Еманова З. Детское исполнительство на уроках музыкального искусства: планирование и оценка

В статье раскрыт опыт планирования и оценивания деятельности младших школьников на уроках музыкального искусства в общеобразовательном учебном заведении экспериментального типа. По мнению автора, успех детского исполнительства в условиях урока музыки зависит от правильного подбора музыкального материала и умения планировать содержание и этапы работы над ним. Важной является мотивация учеников, которая достигается благодаря гибкой системе оценивания музыкальных результатов.

Ключевые слова: детское исполнительство, музыкальная деятельность, репертуар, планирование, мотивация, безбалльное оценивание.

Emanova Z. Children execution at the lessons musical art: planning and evaluation

In the article the experience of planning and evaluation activity of junior schoolchildren have been opened at the lessons of musical art at general educational establishment of experimental type. To the authores opinion, success of children execution at the conditions of lesson of music depends on the correct selection of musical material and ability to plan the content and stages of work on it. The motivation of students, which is achieved at due to the markless system of evaluation of musical results is important.

Keywords: child's execution, musical activity, repertoire, planning, motivation, markless evaluation.